

आहुती पिण्डदानाङ्गभूते ततश्च विस्मृतयोर्न चरुत्पाद्यः किं तर्हि प्रायश्चित्तं कृ-
त्वा आ समाप्तेराज्येन होतव्यमिति ।

प्रास्य तदक्षिणेनोत्तिष्ठत्यपहृता इत्यपरेण वा (२.२९) ॥ ८ ॥ तन्मेक्षणं
दक्षिणाग्नौ प्रास्य प्रस्तुतत्वादक्षिणाग्निं दक्षिणेन अथवा तमपरेण स्फ्येन द-
क्षिणसंस्थां लेखां करोति । सव्येन होमपक्षे मेक्षणप्रासनमपि सव्येनैव तद-
ङ्गवश्रुतत्वात् . अपसव्येन तु होमपक्षे अपसव्येनैव मेक्षणप्रासनम् । स्फ्येनेति
शाखान्तरात् ।

उल्मुकं परस्तात्करोति ये वृषाणीति (२.३०) ॥ ९ ॥^{१)} रेखायाः परस्ता-
दक्षिणप्रदेशे उल्मुकं दक्षिणाग्नेरेकदेशं निदधाति ।

उदपात्रेणावनेजयत्यपसव्यं सव्येन वोद्धरणसामर्थ्यादसाववनेनिद्वेति^{२)} यज्ञ-
मानस्य पितृप्रभृति त्रीन् ॥ १० ॥ उदकस्य पात्रमुदपात्रं पूर्णपात्रादि . तेनाध्वर्युः
यज्ञमानस्य पितृप्रभृति पितुरारभ्य त्रीन्पुरुषान्पितृपितामहप्रपितामहान् अपसव्यं
यथा स्याद्वस्तस्य सव्यप्रदेशादक्षिणप्रदेशेनोदकनिनयनं यथा स्यात् तथाङ्गुष्ठप्रदे-
शिन्योरत्तरालेन अवनेजयति अवनित्तान् शुचीन्करोति पिण्डदानाय । असावि-
ति सम्बुद्धतगोत्रनामादेशपूर्वकम् अमुकसगोत्र यज्ञमानस्य पितरमुकशर्मन्नवने-
निद्व । रेखाया मूलमध्याग्रप्रदेशेषु दक्षिणसंस्थमवनेजनं कार्यम् । अग्रेण^{३)} दे-
वानां होमः कनिष्ठिकाप्रदेशेन मनुष्याणामुद्धरणं परिवेषणापरपर्यायम् अ-
ङ्गुष्ठप्रदेशिन्योरत्तरालमेव पितॄणां परिशिष्यते . अत इदमाहु अपसव्यमिति ।

उपमूलं सकृदाहिन्नानि लेखायां कृत्वा यथावनित्तं पिण्डान्ददात्यसावेतत्तद्भू-
ति ॥ ११ ॥ ततो मूलसमीपे एकेनैव प्रयत्नेन हिन्नानि दर्भतृणानि दक्षि-

१) परस्तादग्रे अर्वाक् . परस्तात्पश्चादिति गुरुचरणाः Mahād. २) ? सव्येन वोद्ध^१.२.
सव्येनोद्ध^३. ३) सव्येनोद्धरणसामर्थ्यात् उद्धरति मनुष्येभ्य इति कनिष्ठिकाप्रदेशेन मनु-
ष्याणामुद्धरणं परिवेषणापरपर्यायम् Ss. अत्राभिनयश्रुतिरुद्धाटितोद्धरणसामर्थ्यादिति इतीव वै
देवेभ्यो बुद्धत्युद्धरति मनुष्येभ्योऽथैवं पितॄणामिति (२.३.२.१८) . पाणौ हि तीर्थचतुष्टयम्
अग्रे देवतीर्थम् मूले मनुष्याणामिति अथैवमिति अङ्गुष्ठमूलं वा कनिष्ठिकाप्रदेशो वा
तत्राङ्गुष्ठमूले पितृतीर्थं स्मर्यत इति कनिष्ठिकोद्देशे हि सव्यता भवति सा च पित्र्येऽनु-
चितेति Karka. कनिष्ठामूले सव्यता तेन सव्येनोद्धरणं परिवेषणम् . तर्जनीमूलेऽपसव्यता
पितृतीर्थम् तेनावनेजनमित्यर्थः . एतद्विपरीतेनैवोद्धरणं समर्थं भवति Mahād.